

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่พริก ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวน 4,513 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้แก่ ประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง จำนวน 368 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)

N = จำนวนประชากร (คน)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{4,513}{1+4,513(0.05)^2} = 367.433 \text{ คน}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณ ตามสูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane : 1973) คำนวณได้ 367.433 คน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยกำหนดการสุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คือ กำหนดให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง โดยแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน โดยแต่ละหมู่บ้านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่สุ่มขึ้นมาในแต่ละหมู่บ้านเฉลี่ยเท่ากัน เพื่อตามความเหมาะสม (สัจญา เถภาภูมิ, 2555 : 110-111)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนแต่ละหมู่บ้านในตำบลแม่พริก

หมู่ที่	รายชื่อหมู่บ้านในเขต อบต.แม่พริก	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	กลุ่มแม่พริกบน						
4	บ้านแม่พริกบน	269	220	489	18	18	36 คน
7	บ้านห้วยจิ้งก	180	193	373	18	18	36 คน
8	บ้านปางยาว	123	108	231	18	18	36 คน
10	บ้านสันจี้เหล็ก	385	414	799	19	19	38 คน
11	บ้านแพะดอกเข็ม	231	235	466	19	19	38 คน
	กลุ่มแม่พริกล่าง						
1	บ้านแม่พริกล่าง	40	38	78	18	18	36 คน
3	บ้านแม่เชียงรายล่าง	518	562	1,080	19	19	38 คน
5	บ้านสันป่าสัก	119	119	238	18	18	36 คน
6	บ้านวังสำราญ	153	149	302	18	18	36 คน
9	บ้านร่มไม้ยาง	239	218	457	19	19	38 คน
	รวม	2,257	2,256	4,513	184	184	368

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก ปี 2555

3.1.2 จากนั้นผู้วิจัยจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คือ ผู้วิจัยจะขอเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านในตำบลแม่พริก โดยการเลือกเฉพาะประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านนั้นๆ โดยการทำฉลากรายชื่อในช่วงชั้นอายุ ชาย, หญิง เท่ากัน โดยอ้าง

แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก ประจำปี พ.ศ. 2555 รายชื่อจากข้อมูลทะเบียนประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก ในแต่ละหมู่บ้านตามตารางที่ 2 แล้วนำรายชื่อลงกล่องหีบขึ้นมาที่ละรายชื่อ โดยกำหนดให้ตามตารางที่ 3 แล้วจับบันทึกไว้แล้วนำฉลากเดิมหย่อนลงในกล่องอีกเพื่อให้รายชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ (สัญญา เคนาภูมิ, 2555 : 107-109)

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งช่วงชั้นอายุตามหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	หมู่ที่ 1,4,5,6,7,8		หมู่ที่ 3,9,10,11	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
18-35	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่
36-50	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่	7 คน/หมู่	7 คน/หมู่
51 ขึ้นไป	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่	6 คน/หมู่
รวม	18 คน/หมู่	18 คน/หมู่	19 คน/หมู่	19 คน/หมู่
รวมทั้งหมด	368 คน			

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก ปี 2555

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ประเภทของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด

2.2 ส่วนประกอบของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ และหมู่บ้าน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่พริก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปางตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่พริก

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

2.3.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบ เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปางแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

2.3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขและเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม และถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.4.1 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชา และหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา โดยใช้ IOC : (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ โรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัด ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัด ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัด ได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำผลไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

- เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้แก่

1. ว่าที่ร้อยตรีนิติ ชัยวงษ์ ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง วุฒิศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การปกครองท้องถิ่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
2. ผศ.ประทาน บุญปก ตำแหน่งข้าราชการบำนาญมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
3. ผศ.ประเสริฐ ทองคอนบม ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ราชภัฏเลย สาขาขอนแก่น วุฒิศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกคณิตศาสตร์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติด้านการประเมินผล

2.4.2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้ จำนวน 40 ชุด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้สถิติการหาค่า S.D. (Standard Deviation) โดยเลือกใช้ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ของครอนบาค สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ใช้ในส่วนของคำถามตอนที่ 2

2.4.3 แบบนำสอบที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัว จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปางเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

3.2 ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน โดยผู้วิจัยทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล อธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กับผู้ช่วยวิจัย ให้เข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่าย

3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาถูกต้องครบถ้วนทุกฉบับ

4.2 นำแบบสอบถาม ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.3 กำหนดค่าของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบเกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย ด้วยสูตร (สัญญา เคนาภูมิ, 2555 : 156)

$$\text{จากสูตร} \quad \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า จากสูตร} \quad \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} = \frac{5-1}{4}$$

$$= 0.80$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริกในความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่พริก จะใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบปฏิสัมพันธ์และวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริกในความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่พริก จำแนกตาม เพศ อายุ และหมู่บ้าน ใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบ 3 ทาง F-test (3-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาจะทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ LSD (Least significant Difference) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ 0.05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 119)

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะใช้เชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency)